

MİYASE SERTBARUT

YALANCI PORTAKAL

Resimleyen: Berk Öztürk

MİYASE SERTBARUT

YALANCI PORTAKAL

YALANCI PORTAKAL

© 2015, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Miyase Sertbarut
RESİMLEYEN: Berk Öztürk
EDİTÖR: Burhan Düzçay
DÜZELTİ: Irmak Ertaş
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

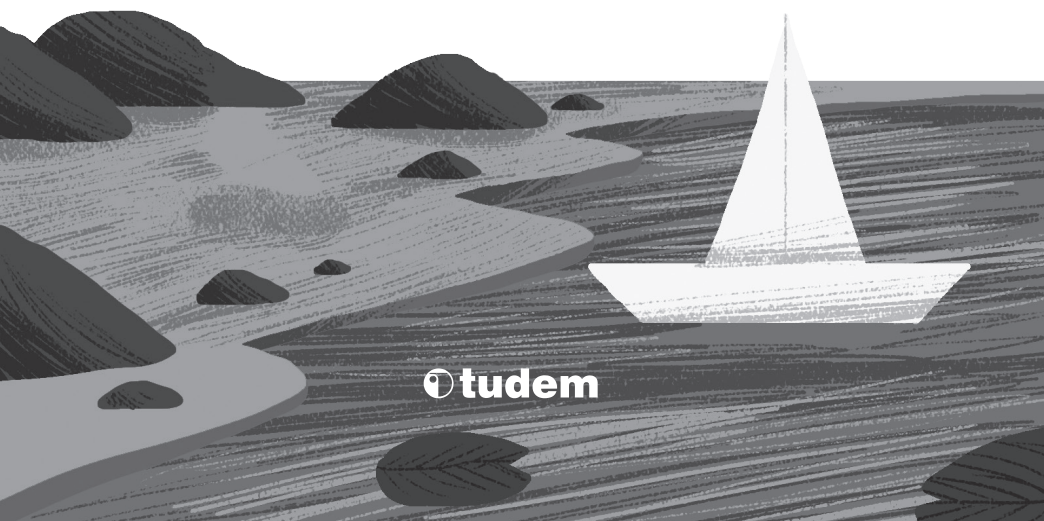
Onuncu Baskı: Aralık 2019 (3000 adet)
(İlk dokuz baskı toplam 21.000 adet)
(Halkevleri Roman Yarışması Birincilik Ödülü, 1998
1. Baskı "Annemin Kokusu" adıyla Halkevleri Yayınları, 1999;
2. Baskı "Büyümenin Zamanı Geldi" adıyla Paydos Yayıncılık, 2007.)

ISBN: 978-605-285-069-5
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

MİYASE SERTBARUT

YALANCI PORTAKAL

 tudem

Miyase Sertbarut

1963 yılında Ceyhan'da doğdu.

Keloğlan, Jules Verne, Orhan Kemal ve Karabaşlarıyla büyüdü.

Okula giderken hep karnı ağrıyordu. Yani o öyle zannediordu...

Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi, yine karnı ağrıyordu.

Öğretmenlik yaptı, karnının ağrısı geçmiyordu.

Yazmaya radyo tiyatroları ile başladı. Öykü, roman, masal türlerinde yapıtlar verdi. Karnının ağrısı geçti. Kitapların bütün ağrılara iyi geldiğini düşünüyor.

Yazarın *Komşumuz Çok Acayip* adlı romanı 2013 yılında Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı ödülünü almıştır. *Sınavsız Hava Sahası* adlı oyunu pek çok okulda sahnelenmektedir. Diğer kitaplarından bazıları: *Ünsüz Youtuberın Günlüğü*, *Koşkent'in Kayıp Çocukları*, *Gizli Bahçe Masalları...*

Tudem Yayınlarından çıkan kitapları:

Emre ile Cemre (ilk okuma serisi)

Bir Dilek Tut (masal), **Akvaryumdaki Denizkızı** (masal)

Tuna'nın Büyülü Gemisi (öykü), **Kırmızı Kartal** (öykü)

Altın Avcıları Plajda (öykü), **Yangın Tüpüyle Uçan Çocuk** (öykü)

İkizler İz Peşinde (öykü), **Saat Canavarı** (öykü)

Yuan Huan'ın Kulübesi (roman), **Sarı Maymun** (roman)

Kaçak Köpek Biber (roman), **Yalancı Portakal** (roman)

Sınıfta Kalanlar Okul Açtılar (roman), **Sisin Sakladıkları** (roman)

Ortak Ruh (roman), **Buz Bebekler** (roman)

Kapiland'ın Kobayları (roman), **Kapiland'ın Karanlık Yüzü** (roman)

Kapiland'ın Kıyameti (roman), **Yıllankale** (roman), **Kimsin Sen?** (roman)

Çöp Plaza (roman), **Ara Âlem 1 – Tarlakoz'un Tuzağı,**

2 – Yasak Oyun, 3 - Yeniden Doğuş (roman)

Gerçekle Büyümek Düşlerle Yürümek (ilkgençlik romanı)

Delidolu Yayınlarından çıkan kitapları:

Çocukluğumun Tanrısı Piper Pa-25 (roman)

Bölümler

Evden Ayrılışım	7
Kaz Cenneti	17
Yalancı Portakal Üşümez mi?	29
Mavi Taşlı Bilezik	37
Tehlikeli Yalanlar	47
Kazların Öğretmeni	51
Kâğıttan Kayık	55
Karne	64
Halamın Masalı	68
Gül Gökşen	77
Postacı İki Mektup Getirdi	85
Yolculuk Telaşı	93
“Bizim Şarkımızı Kim Dinleyecek?”	98

Evden Ayrılışım

Ailemden ayrı yaşamak zorunda kaldığımda yedi yaşındaydım. O zamanlar bu ayrılığın nedenini tam anlayamamıştım.

“Halan iyi kadın.” diyorlardı.

“Orada kazlar var.” diyorlardı.

“Çayır çimen...” diyorlardı.

Bunların hiçbirini beni rahatlatmıyordu. Yani oraya kazlar yüzünden mi gidecektim? Her şeyin nedeni bence Şükran’dı. Şükran?.. Yeni doğan kardeşim.

Annem evin önüne bir örtü serip oturuyor, dizlerinde sallıyordu Şükran’ı. Uyumuyor ki bebek, annem de uykusuz kalıyor onun yüzünden. Bebeğe ters ters baktım. Annem yakaladı bu bakışı, onun gözünden bir şey kaçmaz. Uykusuz kalsa bile kaçmaz. Eliyle yanına çağırdı. Koştum, yanına oturttu, başımı göğsüne dayadım. Bebek de hık mık ederek bana bakıyor.

“Sen de böyleydin.” dedi annem.

“Böyle uyumaz mıydım?”

“Evet.”

“Sesim böyle çirkin mi çıkardı?”

Annem güldü.

“Kıskanıyor musun yoksa? O daha bebek, evimizin en küçüğü. Büyüdüğünde seninle oynayacak, senin dertlerini paylaşacak. Kimseye açamadığın sırları ona açacaksın belki.”

“Kıskanmıyorum ki.”

Böyle söylesem de annem içimden geçenleri nasıl oluyorsa anlıyordu. Gözlerimden mi, tırnaklarımı yiyişimden mi, omuz silkmemden mi bilmiyorum. Anlıyordu işte. Belki de annelik böyle bir şeydi, sen hiçbir şey söylemezsin, ama o senin suskunluğunu bile anlar.

Annem bir yandan ayaklarına yatırdığı bebeği sallıyor, bir yandan saçımı okşuyordu. Ben de kendi oyuncak bebeğimi böyle sallardım. Ama plastik bebekler hafif. Bu ağır, belki de annemin ayakları bu yüzden çok ağrıyor.

“Baban da, ben de hepinizi çok seviyoruz.”

Hepimiz! Evet biraz kalabalığız. Şükran’la birlikte altı çocuk var evde. Annem ve babamla birlikte sekiz. Keşke bu bebek doğmasaydı, annemin işi bu kadar çoğalmazdı.

İşte o gün açtı bu konuyu annem.

“Halanı hatırlıyor musun Elif?”

Onlar nasıl hatırlıyor bilmiyorum; oraya gitmişiz iki yıl önce, yani o köye. Amcam da gelmiş. Çünkü orada babaannem varmış. Yok, ne halam ne babaannem geliyor gözümün gönüne.

Annem gözlerini kapayıp derin bir soluk aldı.

“Yemyeşildi... Burası gibi evler iç içe değildi. Burnumda tütüyor.”

Annem sanki o kokuyu içine çekiyormuş gibi havayı kokladı. Ben de onun gibi yaptım, ama değişik bir şey gelmedi bana. Komşuda yine mercimek çorbası pişiyor, bir tek onun kokusunu fark ettim..

“Halan diyor ki Elif’i yanıma gönderin, bana yoldaş olsun, arkadaş olsun. Ne dersin?”

“İstemem! Ben sizden ayrılmam.”

“Tamamen ayrılmayacağız ki... Halan seni oradaki okula da yazdırır. Her yaz geliriz oraya.”

Omuz silktim; çenemin güceniklikle titremeye başladığını, alt dudağımın hafifçe sarktığını ben bile fark etmiştim. Annem ağlamak üzere olduğumu görmüyor mu? Hani benim ağlamama dayanamazdı? Bana hiç bakmıyordu ki görsün. Dut ağacına bakıyor, küçük Şükran’a bakıyor, yere düşmüş dutlara bakıyor, dutlara üşüşen sineklere bakıyor... ama bana bakmıyor. Sanırım ağladığımı görmemek için böyle yapıyor.

“İstemem, ben buradaki okula gitmek istiyorum, ablalarımın gittiği okula...”

“Elif, güzel kızım, her şey seni daha rahat okutmak için. Ablalarının okul masrafları o kadar çok ki. Köydeki okullar bu kadar masraflı değil. İnan orada ortaokul, lise olsa ablalarını yollardık. Ama yokmuş. Halan senin masraflarını da karşılayacak.”

Gözlerimi Şükran’a diktim. Onun yüzündendi işte, o

geldi ve birinin gitmesi gerek. Bizimkiler beni seçmiş demek ki.

“Bir tek ben mi fazlayım bu evde?”

Annem sonunda yüzüme baktı da gördü yanağımdaki gözyaşlarını. O yüzüme bakıyor diye daha çok ağlamak geldi içimden, ama tuttum kendimi.

“Yavrum, ben seni okutmak istiyorum, sen neler düşünüyorsun! Halanın yanında defterin, kitabın eksik olmaz. Burada okursan birini alsak öbürünü alamayız.”

Alınmasın, ne olacak sanki. Ablalarımın da her istediği alınmıyor, ben de öyle eksik giderim okula. Ya da gitmem. Okula gidince ne oluyor? Ben evde kendi kendime de okuma yazma öğrenirim. Belki ablam öğretir, belki annem öğretir. Ama annemin hayalleri başka. Beni göğsüne çekti, sesi dokunaklıydı. Bir anda filmlerdeki üzgün kadınlardan birine dönüştü.

“Okumalısın... Bir mesleğin olmalı yavrum. Daha düzenli yaşamak için, bizim gibi sıkıntılar çekmemen için. Yoksa kolay mı senden ayrılmak?”

Annemin gövdesine yaslandığımda yine sevdiğim o koku doldu burnuma. Annem çok sevdiğim mavi boncuklu eşarbını bağlamıştı başına. Gür saçları, bu mavi boncuklu örtünün sağından solundan çıkmış, omuzlarına bukle bukle düşmüştü. Koku işte bu başörtüsünden yayılıyordu; çünkü annem diğer çamaşırlarla değil, güzel kokulu bir sabunla yıkardı onu. “Saçlarım da güzel kokuyor o zaman.” demişti sorduğumda. Şimdi ben o köye gidersem bu koku-

yu bir daha içime çekemeyecektim. Annemin beni kavrayan kolunu ittirip kalktım.

“Beni sevmiyorsunuz! Kurtulmak istiyorsunuz.” diyerek yanından uzaklaştım.

Söylediklerime ben de inanmıyordum ama içimden bunları söylemek, annemi üzmemek geliyordu. Aslında annemin beni çok sevdiğini biliyordum. Daha küçükken ona sorular sorardım.

“Anne ben nereden geldim? Ablam beni dereden tuttuğunuzu söyledi.”

“Şaka yapmış ablan sana.”

“O zaman sen söyle, beni nerede buldun?”

İşte o zaman annem kimsenin böylesine tatlı anlatamayacağı bir masala başlardı. Sanki altı çocuklu bir ev kadını değil de içinde şiirler saklayan ve sakladığı şiirleri yalnızca sevdiği insanlara fısıldayan biri gibi kahramanlaşırdı.

“Sen benim içimde saklıydın yavrum. Çocukluk oyunlarımın, bez bebeklerimin içindeydin. Küçük bir kızken çamurla oynadığımda her gün seni yapardım, bozardım, yeniden yapardım. Sen benim bütün umutlarımda, sevgilerimde gizliydin. Zamanı geldi ve benim kalbimde gerçek bir çocuk olarak ortaya çıktın.”

Kim dünyaya böyle gelmek istemez ki. Bunları dinlerken mutluluktan gevşer, göğsüne yaslanır, o özel sabunla yıkanmış başörtüsünün boncuklarıyla oynardım. Onun bu tatlı anlatımı masallardan öğrendiğini düşünürdüm. Öyle çok masal bilirdi ki... Ben de çamurla oynarken yaptığım

bebeklere, annem bana nasıl tatlı diller döküyorsa, aynısını yapardım. Bu çamurdan ve biçimsiz bebeklerin ileride güzel çocuklara dönüşeceği hayalini aklımdan hiç çıkarmazdım.

Annemin sevgisinden kuşkum yoktu ama yine de anlayamadığım bir şeyler yüzünden beni yollayacakları için herkese kızgındım. Bu kızgınlıkla evimizin önündeki dut ağacına çıktım. Ağlamak ve yalnız kalmak istediğimde hep böyle yapardım. Yapraklar beni herkesten gizlerdi. O benim ağacımdı, arkadaşım. Hem bütün sırlarımı da bilirdi, küçük Şükran'ı kışkandığımı bile... Bazen onunla konuşurdum, bazen konuşmadan anlaşırdık. Birkaç tane güzel, olgun dut yedikten sonra da bütün üzüntüm geçerdi. Sanki ağaç bu meyvelerin içine bana iyi gelecek bir ilaç eklerdi. Bu yüzden tadı her seferinde değişirdi. Üzgünsem mutluluk ilacı, korkuyorsam cesaret ilacı, öfkeliysem sakinleştirecek ilaç... Doktor muydu, eczacı mıydı bilmiyorum ama o ne yaptığını iyi bilirdi.

Bu kez öyle olmadı, ballı dutlar beni kandıramadı. Hem yedim hem ağladım. Hava kararana dek orada kaldım. Taa ki annem ve ablalarım beni aramaya başlayana kadar tünediğim yerden hiç kıpırdamadım. Kolum bacağım uyuşmaya başlamıştı, aşağıdakiler de komşu evlere beni sormaya başladıklarında indim avluya.

Birkaç gün sonra amcam geldi. Amcam sık sık bize geldiği için aramızda sıcak bir bağ vardı. Aynı sıcaklığı yüzlerini bile hatırlamadığım halama ve babaanneme karşı duyamıyordum. Eğer amcam da onlarla birlikte yaşıyor ol-

saydı köyde kalmak için sorun çıkarmazdım. Ama amcam bir çiftlikte çalışıyor ve orada yaşıyor. Yirmi beş yaşında olsa da benimle oynamayı seviyor. El kızartmaca oyununda bile bile ellerine vurmama razı oluyor. Bana çiftlikten su kabağı getirmiş.

“Kuruyunca bunu boyar, bebek yaparsın.” dedi.

Çok hoşuma gitmişti, amcam beğendiğimi fark etti.

“Sevdilli’de bu kabaklardan çok var.”

Yine o köy! Varsa var. İnsan kabak yüzünden annesinden ayrılır mı? Fırlatıp attım kabağı, neyse ki kırılmadı. Amcam beni ikna etmeye uğraştı.

“Elifçiğim orada daha rahat edersin. Düşünsene evin tek kızı sen olacaksın. Burada Şükran’ın beşiğini sallamaktan, mamasını yedirmekten bıcarsın. Şuna bak, ağlamaya bir başladı mı televizyonu bile duymuyor insan.”

Omuz silktim, bunlar benim dert edeceğim şeyler değildi. Ama amcam anlattı da anlattı. Sanki Sevdilli diye bir cennet vardı, kapılarını benim için sonuna kadar açmış, ona doğru yürümemi bekliyordu.

“Halan sana istediğin yemekleri pişirir. İş yaptırır diye de korkma sakın. O her işini kendi yapmak ister, kimseye güvenmez. Prensesler gibi olacaksın vallahi!”

Prensesler nasıl olur fazla bilmiyorum. Bildiğim yalnızca halamı ve babaannemi tanımıyorum.

“Madem öyle güzel, neden sen de orada kalmıyorsun?”

“Çiftlikte sürekli iş var Elif, ama sık sık gelirim ben senin yanına. Şimdi bile ayda bir gidiyorum annemi görmeye.

Sen gelirsen işimi ayarlar, her hafta sonu köyde olurum, tamam mı?”

Benim “Tamam!” dememin bir önemi yoktu aslında. Onlar çoktan verilmiş bir kararı bana benimsetmeye çalışıyordu. Ama mademki amcam her hafta sonu yanıma gelecekti, madem prensesler gibi olacaktım, madem orası yemyeşil bir cennet...

“Tamam!” dedim.

* * *

Annem yolculuk için çantamı hazırlamıştı. Yeni bir yer, başka insanlar, evden uzak... Heyecanlanıyor ve korkuyordum. Annem, ablalarım beni çok özleyeceklerini söylüyor, sarılıp sarılıp öpüyorlar. Bu sevgi gösterisi kendimi önemli biri gibi duyumsamama neden oldu. Babam bile çocuklaşmış, şakalar yapıp duruyor.

“O avluya bir hazine saklamıştım, gidince her yerini kaz, tamam mı?” diyor.

Benim için hazırlanan çantanın içine annemle babamın evlendikleri gün çekilen bir fotoğrafını gizlice ekledim. Ablalarımın bana kalan çok sevdiğim düğme gözlü bebeği de çamaşırlarımın arasına koydum. Bir de annemin başörtüsünü... Kenarlarında boncuktan üzüm salkımları. Çok eskiydi, ama annem bu üzüm salkımlarını çok sevdiğinden sık sık onunla bağlardı başını. Annem mi onun gibi kokardı, o mu annem gibi kokardı, yoksa sabunun marifeti miydi anlayamazdım. Ama bu koku ile aramda bir bağ vardı. Kimsenin

MİYASE SERTBARUT

YALANCI PORTAKAL

Bütün çocukların dünyasında yalan ile
hayal karışır birbirine. Hayal bir kaçış, yalan
bir kurtuluş mu? Bu kitap çocukları hayal
sofrasına davet ederken yalan kapısının
nelere yol açacağını da sezdiriyor.
Hayal kurmak zevkli, yalan kurgulamak
tehlikeli olabilir.

Bütün bunları halasıyla yaşamak zorunda
kalan Elif'in gözüyle görüyor,
Elif'in gönlünden izliyoruz.

ISBN: 978-605-285-069-5

www.tudem.com

    [tudemyayingrubu](#)